

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-08-000 621
Бања Лука, 29.01.2010. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца М. К1. сина Д., М. К2. жене Д., С. К. сина Д., Г. К. сина Д. и З. К.-З. сина Д., свих из Б. Л., Улица..., које заступа пуномоћник С. Ђ., адвокат, Б.Л., Улица..., против туженог Б. К.-З., Б. Л. Улица..., ради утврђења и чинидбе, одлучујући о ревизији тужилица, допуни ревизије тужиоца М. К1. и допуни ревизије тужилаца М. К2. и С. К., против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-06-000 313 од 12.2.2008. године, у сједници вијећа одржаној 29.01.2010. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија и допуна ревизије се уважавају, другостепена пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-06-000 313 од 12.2.2008. године се укида и предмет враћа том суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број П-608/04 од 03.11.2005. године тужиоци М. К1. син Д., М. К2. жена Д., С. К. син Д., Г. К. син Д. и З. К.-З. син Д. (у даљем тексту: тужиоци) одбијени су с тужбеним захтјевом којим су тражили: да се утврди да је између њиховог правног претходника Д. К. сина В. и правног претходника туженог Б. К.-З. (у даљем тексту: тужени) – Т. З. извршена физичка диоба парцеле к.ч. бр. 248/80 зване Б., пашњака површине 1000 м², уписане у з.к. ул. бр. 1237 К.О. П., тако што је претходнику тужилаца припала матична парцела к.ч. бр.248/80 у површини од 585 м², а претходници туженог – новоформирана парцела к.ч. бр. 248/310 од 388 м², што се по новом премјеру односи на к.ч. бр. 2375/1-окућница и двориште од 500 м², њива од 16 м², и поткућница (земљиште испод куће) од 69 м², у укупној површини од 585 м², у посједу тужилаца са по 1/10 дијела с једне стране и к.ч. бр. 2374/1-кућиште, двориште од 315 м² са поткућницом од 73 м², све у површини од 388 м² у посједу туженог са 5/10 дијела, с друге стране, уписаних у П.Л. бр. 545/4 К.О. П. (став 1. изреке); да се утврди да је физичка диоба парцела к.ч. број 2375 и 2374 у К.О. П. по новом премјеру извршена по катастарским плановима правом међном линијом југ-сјевер, што је графички ближе описано на скици лица мјеста број 1 налаза вјештака Б. С. од 9. маја 2005.

године и по којој се међна линија завршава у тачки А, Улица.... на југу и тачки Б на сјеверу на међној линији са парцелом к.ч. бр. 2376 (став 2.); да се утврди да је тужени заузео дио парцеле к.ч. бр. 2375 у површини од 60 м² (страна 2. налаза), означен црвеном бојом, у посједу (супосједу) тужилаца и да је дужан да им преда заузети дио парцеле, ослобођен од свих ствари, насталих градњом, садњом и наносом (став 3.); да тужени накнади тужиоцима трошкове парничног поступка (став 4.). Тужиоци су обавезани да туженом солидарно накнаде парничне трошкове у износу од 4.662,50 КМ са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, у року од 30 дана од дана доношења пресуде, под пријетњом извршења (став 5.).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-06-000 313 од 12.2.2008. године жалба тужилаца и допуна жабле првотужиоца М. К1. сина Д. (у даљем тексту: првотужилац) су дјелимично уважене и првостепена пресуда преиначена само у односу на парничне трошкове, тако што је досуђени износ снижен са 4.662,50 КМ на 3.630,00 КМ; у осталом дијелу жалба тужилаца и допуна жалбе првотужиоца су одбијене и првостепена пресуда потврђена у дијелу којим је одлучено о главној ствари.

Тужиоци су преко свог пуномоћника, адвоката С. Ћ. из Б. Л., изјавили ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права. Једну допуну ревизије доставио је првотужилац, а другу тужиља М. К2. жена Д. (у даљем тексту: друготужиља) и тужилац С. К. Предложили су да се другостепена пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи утврђење да је између правних претходника тужилаца и туженог извршена физичка диоба некретнина, на начин ближе објашњен у ставу 1. изреке првостепене пресуде, да је диобом успостављена међна линија описана у ставу 2. изреке, те обавезивање туженог да тужиоцима преда спорни дио земљишта површине 60 м² од парцеле к.ч. бр. 2375 К.О. П. (нови премјер).

Правни претходник тужилаца Д. К. (муж друготужиље и отац осталих тужилаца), његова сестра М. Г. рођена З. К. и правна претходница туженог – његова мајка Т. З.-К. рођ. Д., продали су, према утврђеном чињеничном стању, своје некретнине у П., купопродајним уговором од 17. маја 1966. године, овјереним код Основног суда у Бањој Луци под I-Ов.бр.3509/66 дана 17. маја 1966. године. Касније су, другим купопродајним уговором од 7.12.1970. године, овјереним код истог суда под бројем I-Ов-7691/71 од 26. јула 1971. године купили парцелу к.ч. бр. 248/80-пашњак Б. у површини од 1000 м² у К.О. П., по старом премјеру, од продаваца М. Ј1., М. Ј2., Д. Ј., и млдб. А. Ј. У писмену исправу о уговору од 7.12.1970. године није унесена М. Г. као купац, него само Д. К. и Т. З., па је парцела уписана у земљишној књизи као њихова сусвојина са по 1/2 дијела. Према подацима у списима, купљено земљиште је подруштвљено

17. фебруара 1977. године. Парцела се од тада води као грађевинско земљиште у друштвеној својини, док су Д. К. и Т. З. укњижени као носиоци права коришћења са по $\frac{1}{2}$ дијела. На овим непокретностима Д. К. је саградио кућу, која се према скици геодетског вјештака Б. С. од 9. маја 2005. године, налази на јужном дијелу садашње парцеле к.ч. бр. 248/80, близу Улице.... Посије авијонског снимања из 1969. године, од тада јединствене парцеле к.ч. бр. 248/80, образоване су двије нове парцеле, подјељене међном линијом по ширини, онако како су је заинтересована лица обиљежила прије снимања, што је ближе представљено на скици лица мјеста број 2 поменутог вјештака. Парцеле, настале од к.ч. бр.248/80 (стари премјер) добиле су по новом премјеру ознаке к.ч. бр.2374 и к.ч. бр. 2375 у К.О. П. Према катастарском оперативном израђеном последије другог авионског снимања извршеног 1987. године парцеле су промијениле облик. Ранија парцела к.ч. бр. 248/80 од 1000 м² сада је подјељена по дужини, онако како је представљено на скици лица мјеста број 1 геодетског вјештака. Од раније парцеле к.ч. бр. 248/80 од 1000 м² сада су образоване двије парцеле: к.ч. бр. 248/80 у површини од 585 м² и к.ч. бр.248/310 у површини од 388 м² (по старом премјеру). Парцеле су уписане у з.к. ул. бр. 1237 К.О. П. с тим да је уплаћена „кућа без земљишта која се налази на к.ч. број 248/80“. Као сувласници куће и сукорисници земљишта са по $\frac{1}{2}$ дијела воде се Д. К. син В. и тужени, који је наслиједио мајку Т. Парцела к.ч. бр. 248/80 у површини од 585 м² налази се с десне стране, гледано са Улице..... Њој по новом премјеру одговара парцела к.ч. бр. 2375 у К.О. П., такође укупне површине од 585 м². Поред старе куће, на тој парцели изграђен је нови стамбени објект представљен црвеном бојом на скици геодетског вјештака. Парцели к.ч. бр. 248/310 одговара по новом премјеру парцела к.ч. бр. 2374 у К.О. П. у површини од 388 м². Тужени је на њој саградио грађевински објект који је унесен у катастарске планове последије авионског снимања из 1987. године. Парцела се налази са лијеве стране к.ч. бр. 248/80 (к.ч. бр. 2375) гледано из улице. Међу странкама је спорно земљиште у површини од 60 м², представљено смеђом („црвеном“) бојом на скици геодетског вјештака. То земљиште је саставни дио парцеле к.ч. бр. 248/80 (к.ч. бр.2375) а држи га у посједу тужени. Тужиоци су посједници осталог дијела парцеле к.ч. бр. 248/80 (к.ч. бр.2375), док је тужени посједник парцеле к.ч. бр. 248/310 (к.ч. број 2374). Већ је напоменуто да се према земљишнокњижном стању као сукорисници обје парцеле (к.ч. бр. 248/80 и 248/310) уписане у з.к. ул. бр. 1237 К.О. П., воде Д. К. син В. и тужени са по $\frac{1}{2}$ дијела. Према правноснажном рјешењу о наслеђивању број О-523/96 од 10. априла 1997. године, тужиоци су законски наследници са по $\frac{1}{5}$ дијела иза оставиоца Д. К., који је преминуо у П. 31. марта 1996. године. Парцеле к.ч. бр. 2374 и 2375 уписане су у П.Л. број 545/4 К.О. П. ко супосјед тужилац са по $\frac{1}{10}$ дијела и туженог са $\frac{5}{10}$ дијела.

На основу чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку, нижестепени судови су закључили да правни претходници парничних странака нису извршили физичку диобу јединствене парцеле по старом премјеру к.ч. бр. 248/80 у површини од 1000 м² у К.О. Пе., па су тужиоце одбили с тужбеним захтјевом. Судови су цијенили и чињенице да се и тужиоци (односно њихов

правни претходник) и тужени воде као сукорисници и супосједници обје парцеле, што је додатни разлог за извођење закључка да диоба није вршена.

Схватања нижестепених судова нису правилна.

Ревизија и допуна ревизије су основани.

Суштина тужбе је у тужбеном захтјеву тужилаца да им тужени преда у посјед дио парцеле к.ч. бр. 2375 у К.О. П. у површини од 60 м², који је на скици лица мјеста број 1 геодетског вјештака представљен као спорни дио. Остали дио тужбеног захтјева (да се утврди да је између правних претходника странака извршена физичка диоба парцеле к.ч. бр. 248/80 у површини од 1000 м² у К.О. П., да се утврди шта је којој странци припало на тој диоби и како је образована међна линија између подијељеног земљишта), своди се на утврђивање одређених чињеница из којих тужиоци изводе своја права. Тужбом за утврђење, у смислу члана 54. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09, удаљем тексту: ЗПП), тужилац може тражити да суд утврди само постојање, односно непостојање неког права или правног односа, или истинитост односно неистинитост неке исправе. Произилази, према томе, да се постојање или непостојање других чињеница не може тражити тужбом за утврђење, али није искључена могућност да се такве чињенице расправе у поступку као претходно питање, ако од њих зависи одлука суда (члан 12. став 1. ЗПП).

За пресуђење је међутим битно, по мишљењу овог суда, стање приказано на плану парцелације као саставном дијелу регулационог плана. Према члану 46. став 1. Закона о утеђењу простора („Службени гласник РС“ број 84/02-пречишћени текст, 14/03-исправка, 112/06. и 53/07), регулациони план се доноси за просторне цјелине града или насеља градског карактера за које је то утврђено урбанистичким планом; регулациони план је основа за израду урбанистичког пројекта, за издавање урбанистичке сагласности, за прибављање грађевинског земљишта и његову парцелацију, као и за друге планом предвиђене интервенције (члан 47. став 2. истог закона); регулационим планом утврђују се поред осталог елементи регулације-регулационе и грађевинске линије (члан 48. став 1.); основа за израду регулационог плана у урбаном подручју је урбанистички план (члан 47. став 1.), урбанистичким планом детаљније се разрађују и престојорно дефинишу одређења из просторног плана општине, утврђују границе грађевинског, пољопривредног и шумског земљишта и намјена површина за потребе становања, рада, рекреације и осталог (члан 44. став 1.).

Имајући у виду све оно што је до сада речено, за пресуђење у овом спору битно је утврдити да ли према линији која раздваја парцеле странака, представљеној на плану парцелације као саставном дијелу регулационог плана спорна површина од 60 м² служи за редовну употребу зграде на парцели к.ч. бр. 248/80 (к.ч. бр. 2375) или зграде на парцели к.ч. бр. 248/310 (к.ч. бр. 2374). Од

утврђења ове чињенице зависиће, према томе, основаност, односно неоснованост тужбеног захтјева за предају земљишта које је међу странкама спорно.

Из изложеног произлази да је другостепена пресуда због погешне примјене материјалног права заснована на непотпуно утврђеном чињеничном стању. Ради тога, су на основу члана 250. став 2. ЗПП ревизија и допуне ревизије тужилаца уважене, та пресуда је укинута и одлучено да се предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Другостепени суд је дужан да у даљем поступку расправи спорно питање на које је указано у овој одлуци (члан 253. у вези са чланом 228. ЗПП).

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић